

کتابچه ساده سود مرکب

راهنمای ساده هر آنچه باید در مورد بیمه عمر بدانید

محمد جواد محبی

www.1-rial.com

سود مرکب چیست؟

شاید بسیاری از سود مرکب شنیده باشند و برخی نیز طرح‌هایی مانند بیمه عمر یا گنجینه سپهر صادرات را خریداری کرده‌اند اما واقعاً سود مرکب چیست و آیا می‌تواند آینده مالی ما را به مکان بهتری تبدیل کند؟

اجازه بدهید با یک مثال شروع کنیم:

ضخامت یک کاغذ A4 که احتمالاً همین الان روی میز شما قرار دارد در حدود ۰,۱ میلی‌متر است.

چند بار می‌توانید آن را تا بزنید؟

آیا می‌دانید که اگر این کاغذ را ۳۰ بار تا بزنید فاصله دستان شما برای تا زدن مرحله بعد، به ۵۳ کیلومتر می‌رسد؟

این ضرایب توانی ریاضی را می‌توان معجزه نامید. عدد بسیار کوچکی پس از طی مراحل معدود، به عدد بسیار بزرگی می‌رسد. اما در اینجا چندین نکته مهم وجود دارد:

- لازم نیست شما با عدد بزرگی شروع کنید.
- می‌توانید هدف خود را مشخص کرده و زمان رسیدن به آن را محاسبه کنید.
- و البته روش این قدر ساده است که غیرممکن به نظر می‌رسد.

سود مرکب چه چیزی نیست؟

استفاده از سود مرکب یک روش سرمایه‌گذاری نیست که شما را ظرف مدت کوتاهی ثروتمند کند. همچنین به معنای حواله کردن تمام ناکامی‌های مالی زندگی هم به سرمایه‌گذاری در یک طرح بانکی یا بیمه عمر نیست. اصلاً بیمه عمر و داشتن آن شاید یکی از ضروریات زندگی به شمار می‌رود که می‌توان در صورت پس‌انداز مقدار مناسبی از پول در آن، به بازنشستگی زودتر از موعد هم رسید ولی فلسفه آن چیز دیگری است.

اگر شما به‌عنوان سرپرست خانواده دچار حادثه شوید، بهتر است که فکری به حال آن کرده باشید یا نه؟ اگر فرزند کوچکی دارید و هم‌اکنون نگران هزینه‌های آینده او هستید آیا این می‌تواند تا حدودی به شما کمک کند یا نه؟

اصولاً سرمایه‌گذاری در دنیا شامل مسکن، طلا، بورس و کارآفرینی است که هر کدام مهارت خود را می‌طلبند ولی من می‌توانم به شما نشان بدهم که می‌توان با این روش به سرمایه خوبی رسید.

مدل ریاضی آن چگونه کار می‌کند؟

مدل ریاضی آن بسیار ساده است. در مثال کاغذ، در هر مرحله سود دو برابر می‌شود. در بازار بانکی و سرمایه‌گذاری شما سودی را دریافت کرده که آن را برداشت نمی‌کنید، سود را هم برداشت نمی‌کنید و این انباشتگی که در ظاهر کوچک است به سرعت و در طول زمان رشدهای سرسام‌آوری خواهد کرد. یک واحد پولی شما در طی ۲۰ سال با نرخ افزایشی ۲۰ درصد سالیانه، ۱۸۰ برابر خواهد شد. این ساده‌ترین مدل ریاضی است. نه اثر تورم در آن دیده شده، نه اثر افزایش حقوق شما در سال‌های بعد، نه اینکه این پول چند درصد درآمد سالیانه شما را تشکیل می‌دهد. هیچ.

در ادامه به تمامی این موارد خواهیم پرداخت.

رابطه سود مرکب با سن افراد

بسیاری وقتی که زمان بیست و سی سال را می‌بینند از این شکایت می‌کنند که این پول چه سودی برای آن‌ها در آن سن دارد. البته من در مورد این مطلب و ضعف ما در دوران بازنشستگی در وبلاگ یک ریال نوشته‌ام ولی برای آن‌هم چاره وجود دارد. به جای نق زدن و غرغر کردن زودتر شروع کنید.

فرض کنیم سامان و ماهان و شادان همگی بیست و پنج ساله‌اند. همگی از مزایای سود مرکب شنیده‌اند و تصمیم گرفته‌اند که سرمایه‌گذاری را شروع کنند. سامان بلافاصله طرحی را با سود ۱۴ درصد شروع می‌کند، ماهان و شادان سرگرم تحقیقات می‌شوند و به این سیستم اعتماد ندارند ولی به مرور و با توجه به بالا رفتن سن و شناسایی خود در عدم انضباط برای پس‌انداز، به ترتیب در سی و سی و پنج سالگی طرحی را مشابه آنچه سامان پیش از این خریده بود انتخاب می‌کنند. زمان می‌گذرد و همگی ۵۵ ساله شده‌اند. سامان هم‌اکنون ۵,۵ برابر حقوق سالیانه خود پس‌انداز کرده در صورتی که دو نفر دیگر ۲,۸ و ۱,۴ برابر پس‌انداز دارند.

سامان هم‌اینک به‌سادگی بازنشست شده و به دنبال علاقه‌مندی‌های خود در زندگی می‌رود در صورتی که دیگران باید تا ۶۰ و ۶۵ سالگی و یا بیشتر به این کار ادامه دهند.

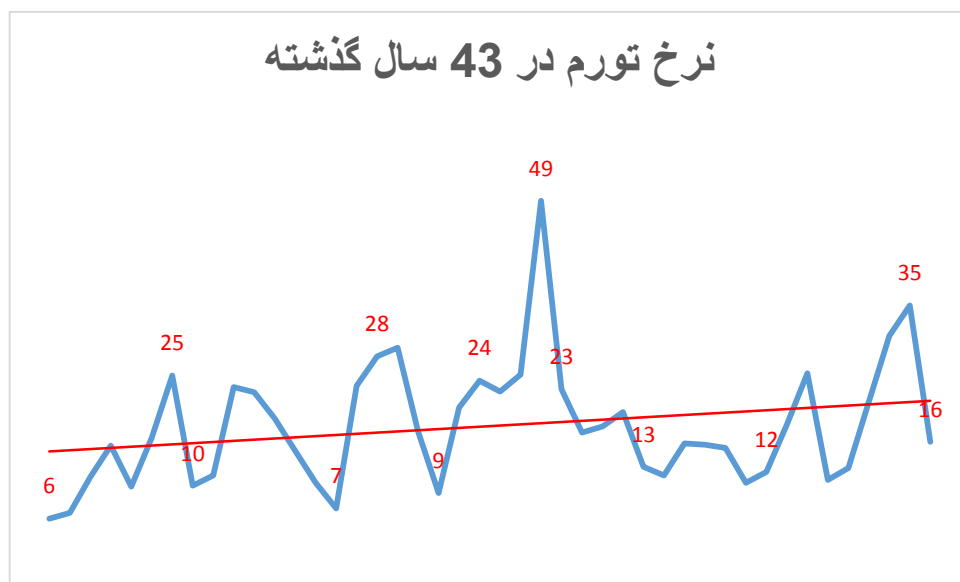
اکنون به مرحله‌ای رسیده‌ایم که شاید بسیاری از شما نقدهایی را بر آن وارد می‌دانند.

تورم با پول چکار می‌کند و اثر تورم بر سود مرکب چیست؟

نخست اینکه نرخ سود بانکی برای ما بسیار ملموس‌تر است. این نرخ است که به‌سادگی محاسبه می‌شود و پرداخت می‌شود. اما تورم یک عدد پیچیده اقتصادی است که شامل میانگین افزایش نرخ ۳۵۰ کالا در دوازده ماه اخیر نسبت به دوازده ماه گذشته است. بسیاری از این کالاها ممکن است در سبد شما نباشد مثل دخانیات یا وزن آن‌ها در سبد کالایی شما باهم متفاوت است شما چیزی را بیشتر مصرف می‌کنید.

اینکه واقعاً شما چقدر پول را به چه سبد کالایی می‌پردازید، مسئله‌ای است که در دوره پول و زندگی به آن می‌پردازیم. در اینجا می‌خواستم کوتاه بیان کنم که تورم، آنچه ما فکر می‌کنیم نیست و بیشتر جنبه روانی دارد. ممکن است تأثیر آن بر زندگی ما بیشتر از عدد بانک مرکزی باشد و ممکن است کمتر.

پارامتر تورم در اقتصاد با افزایش حقوق سالیانه جبران می‌شود یا قرار است که بشود. که البته همیشه این‌طور نبوده است. پس بهتر است که در افزایش میزان سالیانه برای بیمه عمر، میزان افزایش حقوق سالیانه را برای حقوق‌بگیران و میزان تورم را برای مشاغل آزاد در نظر گرفت. به این صورت می‌توان شرایط را بهینه کرد.

به نمودار بالا توجه کنید. اقتصاد ایران سال‌هاست با تورم سروکله می‌زند و روند آن‌هم در این چهل سال صعودی بوده، من کارشناس اقتصادی نیستم ولی فکر می‌کنم که شما باید نرخ تورم را با توجه به شرایط کشور، بیست درصد در نظر بگیرید. زمان انتخاب طرح افزایشی بیمه عمر، این نرخ را در نظر داشته باشید.

چگونه اثر تورم را کاهش دهیم؟

همان‌طور که قبلاً در مطلب معجزه سود مرکب دیده‌اید، میزان سود شما در طی سال‌ها چندین برابر می‌شود. در نظرات زیاد داده‌شده در این مطلب دودسته کلی را می‌توان یافت:

- آن‌ها که خواستار اطلاعات بیشتری هستند که امیدوارم این کتابچه به آن‌ها کمک کند
- و آن‌ها که انتقاد به مطلب بالا دارند. این انتقادات شامل در نظر نگرفتن اثر تورم است که در ادامه به آن می‌پردازم و برخی دیگر که در سی سال دیگر پول به چه درد ما می‌خورد که این مسائل را اصلاً جواب نمی‌دهم، چون اگر کسی در مسائل مالی افق بلندمدت نداشته باشد کاری برای او نمی‌توان انجام داد.

اما برگردیم به کاهش اثر تورم.

در فایل اکسلی که می‌توانید [از اینجا](#) دانلود کنید، می‌توانید مبلغ شروع، درصد افزایش آن و درصد سود احتمالی پرداختی توسط بیمه را وارد کرده و ببینید که در سال‌های مختلف چقدر درآمد خواهید داشت. اما اجازه بدهید مثال روشن‌تری بزنم.

فرض کنید که فردی بدون تخصص از سال ۶۳ در سن ۲۲ سالگی حداقل دستمزد اداره کار را دریافت کرده و بدون هیچ پیشرفتی در این سی سال کماکان حداقل دستمزد را دریافت می‌کند. ولی او با یک کار ساده حقوق یک ماه خود را در سال، در حسابی با سود سالانه ۱۵ درصد گذاشته و به سود آن‌هم دست نزده است. اکنون در سن ۵۲ سالگی حقوق او به ۶۱۰ هزار تومان در ماه (حداقل حقوق اداره کار) رسیده و از سوی دیگر پس‌انداز او به حدود ۱۰ میلیون تومان رسیده است.

ممکن است این انتقاد مطرح شود که بین. پس از سی سال پس‌انداز او به ۱۰ میلیون رسیده و ۱۰ میلیون به چه دردی می‌خورد؟ او حتی نمی‌تواند با این پول یک پراید دست‌دوم بخرد.

ولی نکته اینجاست که او تنها با پس‌انداز ۸ درصد پس‌انداز خود به اینجا رسیده است و همین‌ان اگر این پول را برداشته و در سپرده یک‌ساله بانک بگذارد، معادل سی درصد حقوق ماهیانه فعلی خود سود دریافت می‌کند.

کسی که تنها رشد او در این سی سال، رشد حداقل دستمزد اداره کار بوده و هیچ مهارتی را در خود پرورش نداده هم‌اینک ۳۰ درصد بیشتر از سایرین به حقوق ماهیانه‌اش اضافه می‌شود. اگر او ۱۶ درصد درآمد سالیانه‌اش را پس‌انداز کرده بود، این پول الآن درآمدی برابر ۶۰ درصد حقوقش را به او می‌داد.

امیدوارم استفاده زیاد من از این آمار و ارقام، به روشن شدن موضوع کمک کرده باشد هرچند که متخصصین می‌گویند که رسیدن به استقلال مالی زود هنگام تنها با پس‌انداز و البته پس‌انداز درصد بالایی از حقوق سالیانه به راحتی امکان‌پذیر است.

من در حال طراحی دوره‌ای در این زمینه هستم که شما می‌توانید برای اطلاع از شروع آن به وبلاگ یک ریال رفته و ثبت‌نام کنید تا بلافاصله در جریان جزئیات آن قرار بگیرید.

آینده‌نگری: فرزندان، بازنشستگی، تأثیر مثبت بر اطرافیان

- فرزندان، تحصیل و ازدواج

بارها در مورد تلخی ضعف مالی در سنین بالا نوشته‌ام. بسیاری از اطرافیان من این مشکل را دارند. شما به روی خندان، و ظواهر زندگی نگاه نکنید. ممکن است بسیاری زندگی را همین‌طور پذیرفته‌اند. ولی ضعف و ناتوانی در تهیه مقدمات ازدواج برای فرزندان و یا خرج تحصیل آن‌ها دغدغه بسیاری از مردم این سرزمین است. من فکر می‌کنم که این موضوع مختص ایران نیست و در بسیاری از کشورهای دنیا عمومیت دارد. در مثال قبلی شما توجه کنید کسی که ماهیانه ۶۰۰ هزار تومان درآمد دارد، این پول چه کمک بزرگی می‌تواند به او بکند.

- بازنشستگی و مقایسه با تأمین اجتماعی

تأمین اجتماعی در کمترین حالت ۷ درصد از حقوق شما را دریافت می‌کند تا پس از سی سال حداقل دستمزد را به شما بپردازد. هیچ منافاتی بین طرح بازنشستگی تأمین اجتماعی و بیمه عمر وجود ندارد. شما اگر حقوق‌بگیر هستید که حق بیمه از حقوق شما کسر شده و پرداخت می‌شود و نقشی در آن ندارید. اگر هم خویش‌فرما هستید، حق بیمه بالایی را باید به‌صورت ماهیانه بپردازید. البته تأمین اجتماعی پوشش ناچیزی را هم روی خدمات درمانی می‌دهد که هر شخص خویش‌فرما باید در این مورد تصمیم بگیرد.

- لذت شخصی از رشد

یکی از آرزوهای انسان که تبلور آن در انقلاب صنعتی دیده‌شده شده مکانیزه کردن فعالیت‌هاست. فرض کنید که در دوران استعماری، تعدادی کارگر بی‌جیره و مواجب دارید که مشغول کار هستند و سود شما را روزبه‌روز بیشتر می‌کنند.

این دقیقاً فعالیتی است که باید در تولید ثروت به کار گرفته شود. زندگی باارزش خود را بفروشید و در ازای آن پول بگیرید. مقداری از این ریال‌ها را در فضایی قرار دهید تا کار کنند و روزبه‌روز به دارایی شما اضافه کنند. این‌ها همان سربازان وفادار و بی‌جیره و مواجب هستند.

به آن‌ها اعتماد کنید تا رشد کنند و از رشد آن‌ها لذت ببرید. البته برای این کار باید کمی صبور بود.

چگونه طرح‌های بیمه را باهم مقایسه کنیم؟

برخی از دوستان در نظراتی که در وبلاگ داده‌اند به من لطف داشته و من را به تبلیغ برای بیمه عمر متهم کرده‌اند. اتهام این دوستان کاملاً صحیح است من مبلغ خرید بیمه عمر هستم اما نماینده هیچ شرکت بیمه‌ای نیستم. تنها مورد قابل مقایسه در این مورد در نظر گرفتن میزان سود شرکت‌ها و یا خدمات جانبی است که به شما ارائه می‌کنند. توصیه من این است که به دلیل صرفه‌جویی در وقت، از میان دو شرکت بیمه سامان و کارآفرین یکی را انتخاب کرده و طرح خود را خریداری کنید.

اقدام زود هنگام بسیاری از بر تمام تحقیقات شما ارجحیت دارد. ممکن است شرکتی امسال ۱۹ و سال دیگر ۲۰ درصد سود پرداخت کند، به اینها توجه نکنید. به نظر من شرکت‌های بیمه یک زمین حاصلخیز برای کاشتن هستند. ممکن است پتانسیل برداشت گندم از یک زمین ۶ تن و از دیگری ۶٫۵ تن باشد. این شما هستید که باید انتخاب کنید چند هکتار از سطح زمین را زیر کشت ببرید و چقدر بذر بریزید. زودتر شروع کنید.

مقایسه بیمه عمر با طرح گنجینه سپهر صادرات

شما می‌توانید با مراجعه به وبسایت بانک صادرات با توجه به شرایط انتخابی از میزان سرمایه‌گذاری و سود خود اطمینان حاصل کنید. در قرارداد گنجینه سپهر آمده است که سود پرداختی، معادل سود بلندمدت در نظر گرفته می‌شود که این مقدار هم‌اینک ۲۲ درصد است. اگر همین میزان سود را برای بیمه عمر در نظر بگیرید سودآوری آن از گنجینه سپهر بیشتر است. ولی نکته دیگری هم وجود دارد:

در قرارداد بیمه‌های عمر معمولاً نرخ حداقلی برای ۱۰ سال پرداخت می‌شود. این موضوع ممکن است در مورد بانک‌ها صحت نداشته باشد همان‌طور که هم‌اکنون زمزمه‌های زیادی برای کاهش نرخ سود بانکی در جریان است. البته همیشه نکات دیگری هم وجود دارد که ما فقط شرایط مالی را می‌سنجیم مثلاً بیمه عمر شرایط بسیار خوبی دارد مانند پوشش مرگ، پوشش حوادث، پوشش برخی بیماری‌های سخت، لازم نبودن انحصار وراثت

به اعتقاد من این روش می‌تواند به‌تنهایی و در فاصله زمانی کوتاه شمارا بازنشسته کند. برگردیم به همان فردی که از سال ۶۳ معادل حقوق یک ماه خود را در این چنین طرحی پس‌انداز کرده بود. اگر او ۳۰ درصد حقوق سالانه خود را پس‌انداز می‌کرد (رقمی که بسیاری برای بازنشستگی زود هنگام توصیه می‌کنند)، از سال نوزدهم می‌توانست با سود سرمایه‌گذاری خود، معادل هفتاد درصد درآمد حقوق‌گیری خود درآمد کسب کند. یعنی در سن چهل سالگی بازنشسته شده و می‌تواند با سود این سرمایه‌گذاری زندگی‌اش را با همان کیفیت ادامه داده و زین پس به کار دلخواه خود بپردازد.

چگونه یک طرح مناسب انتخاب کنیم؟

جزئیات قرارداد

شاید نکات خاصی در قراردادهای شرکت‌های بیمه قابل کشف نباشد. اما نکاتی وجود دارد که پیش از خریداری باید از نماینده بیمه پرسیده و مشخص کنید که در کدام قسمت قرارداد به آن پرداخته شده است:

- وام، نحوه دریافت وام از بیمه به چه صورت است، چه نرخ سودی به آن تعلق می‌گیرد و بازپرداخت وام به چه شیوه‌ای است.
- تغییر شرایط، اگر شما خواستار تغییر مبلغ، نحوه پرداخت اقساط و یا تغییر درصد افزایشی سالیانه شدید، چگونه و با چه محدودیت‌هایی می‌توانید این کار را انجام دهید.
- سود قطعی و غیرقطعی، معمولاً بیمه‌ها سبدهای مختلفی با ریسک متفاوت ارائه می‌دهند که هر کدام از این‌ها شامل یک سود قطعی و یک سود غیرقطعی است. هر چه که سبک‌تر ریسک تری را انتخاب کنید سود قطعی بالاتر و سود علی‌الحساب کمتری می‌گیرید. مثلاً بیمه سامان سه سبک با ریسک‌های کم، متوسط و زیاد دارد. از نماینده بیمه در مورد شیوه پرداخت سود نهایی پرسید. چه زمان این مبلغ به شما پرداخت می‌شود؟ آیا باید قرارداد شما تمام شده تا سود نهایی را دریافت کنید؟ اگر قرارداد بیست ساله بسته‌اید و در سال پانزدهم مایل به اتمام قرارداد باشید چه سودی به شما تعلق می‌گیرد.
- پوشش هزینه فوت را کاملاً روشن کنید. درصد افزایش آن به چه صورت است؟ سقف پرداخت و شیوه پرداخت آن به چه شکلی انجام خواهد شد؟

برآورد توان مالی

برآورد توان مالی، شاید مهم‌ترین سؤالی است که باید پرسید و به آن پاسخ دهید.

اینکه کدام شرکت بهتر است و آیا تورم می‌گذارد که پول ما رشد کند، داستان‌هایی هستند که باید به سرعت از آن‌ها گذشت. با مبلغی که می‌توانید شروع کنید و البته طرحی را انتخاب کنید که به شما اجازه تغییر در مبلغ را بدهد. در تعیین مبلغ قسط برای شروع از ۱۰ درصد درآمد سالیانه خود شروع کنید. اگر ماهی یک میلیون تومان درآمد دارید از ماهانه ۱۰۰ هزار تومان شروع کنید و آن را به مرور افزایش دهید.

تجربه من نشان داده که وقتی شما با طرح آسانی شروع می‌کنید دیگر تمایلی به افزایش آن ندارید هر چند که درصد پایی از حقوق شما باشد. پس با درصدی شروع کنید که کمی به شما فشار وارد کند. بدون ترس و واژه‌ها از ۱۰ درصد درآمد سالیانه خود شروع کنید. می‌توانید اقساط را ماهانه، سالانه و یا فصلی پردازید که البته در مبالغ سالانه سود بیشتری عاید شما خواهد شد ولی چون ممکن است در آستانه پرداخت قسط، فشار مالی به شما وارد آید، می‌توانید طرح را به سه‌ماهه تغییر دهید.

دقت کنید که حتماً قرارداد شما انعطاف‌پذیر باشد تا بتوانید به مبالغ آن اضافه کنید.

در چه سنی می‌خواهید بازنشسته شوید؟

پارامتر مهم دیگری که می‌تواند در تصمیم شما مؤثر باشد زمان بازنشستگی است. فرض کنید اکنون ۳۵ ساله‌اید و تنها همین راه را داشته و می‌خواهید که تا پانزده سال دیگر بازنشسته شوید. منظور از بازنشستگی در اینجا این است که میزان سود حاصل از سرمایه‌گذاری شما به اندازه درآمد شما در آن ماه و یا سال بشود.

چگونه ظرف پانزده سال بازنشسته شویم؟

فرض کنید که حقوق سالیانه شما ۱۲ میلیون تومان است و آن قدر انضباط دارید که سی درصد آن را در یک حساب بیمه عمر سرمایه‌گذاری کنید. سود بیمه عمر ۱۵ درصد سالیانه و رشد حقوقی شما هم سالیانه ۱۵ درصد است. سرمایه شما ظرف پانزده سال به مبلغی می‌رسد که سود حاصل از آن به اندازه ۷۰ درصد حقوقتان است که پیش‌تر به زندگی با آن عادت کرده بودید. به همین سادگی می‌توانید در پانزده سال بازنشسته شوید.

اقدام کنید و گذشته خود را به یادآورید

فرض کنید یک زمین کشاورزی دارید که پدر بزرگ و پدر شما و در نهایت خودتان سالیانه ۱۰ تن گندم از آن برداشت کرده‌اید. همسایه شما از زمینی مشابه، ۲۰ تن گندم برداشت می‌کند. شما چند بار که برای تغییر تلاش کرده‌اید از پدرتان پرسیده‌اید که چرا تولید گندم فلانی دو برابر ماست. حتی من شنیده‌ام که در شهری دیگر تا ۱۰ برابر ما هم گندم برداشت می‌کنند.

پاسخی که شنیده‌اید این است که:

ما تمام تلاش خود را کرده‌ایم. از روزی که به یاد دارم از اذان صبح تا اذان مغرب در سرما و گرما در این زمین کار کرده‌ام و در هیچ چیز آن هم دست نبرده‌ام. مطمئن باش که روزی ما حلال است و شاید بقیه کاسه‌ای زیر نیم کاسه دارند. اجداد ما نسل اندر نسل گندم کار بوده‌اند و تمام رمز و راز این کار را می‌دانیم. این صحبت را بارها شنیده‌اید. تا اینکه حس کنجکاوی بالاخره شمارا به تحقیق در این مورد می‌کشاند. از دیگران سؤال می‌کنید. کتاب می‌خوانید با کارشناسان این فن صحبت می‌کنید و می‌فهمید که افزایش محصول شدنی است. اتفاقاً در آن راه‌های نادرست بسیاری وجود دارد ولی راه‌های درست هم هست. راه‌هایی که سختی آن‌ها در ذهن ماست چون برخلاف باورهای ما هستند.

شکستن این عادت و البته جایگزینی آن با عادت خوب کار سختی است. کارمندی که متوسط حقوق او در ماه دو میلیون تومان است، بسیار بعید است که بتواند در کوتاه‌مدت آن را به پنج میلیون تومان در ماه برساند. پس گذشته را به یاد آورده، توانایی خود را شناخته و دست به کار شوید. کارها بسیار بهتر از آنکه فکر کنید پیش می‌روند.

و درنهایت، پول همه‌چیز نیست.

اما نکته بسیار مهمی که می‌خواستم به آن برسم این است که پول همه‌چیز نیست. در دوره مدیریت مالی که در حال تهیه مطالب آن هستم و به‌زودی آن را اجرایی می‌کنم به این نکته اشاره می‌کنم که در دام بیتربهتر است نیافتید. پول قرار نیست همه زندگی ما را متاثر کند و یا تمام مشکلات ما را حل کند. البته پول پدیده مهمی است که باید آن را به درستی شناخت ولی زندگی مالی و رسیدن به استقلال مالی فراتر از این حساب و کتاب‌هاست.

امیدوارم که این کتابچه کوچک پاسخی برای پرسش‌های متعددی باشد که دوستان در وبلاگ پرسیده بودند.

فروردین ۱۳۹۴